

Meditsiiniline sünniregister Abordiregister

Helle Karro

11.november 2010.a, Tallinnas

EHL standardimise projekt

2010-2011

Kuidas koguda andmeid tervise kohta?

- Agregeeritud andmed
- Küsitlusuuringud
- Registrid/andmebaasid

Registruuringute eelised

Vorobjov S, Rahu M; EA 2006

- Teha kogu rahvastikul põhinevaid uuringuid
- Andmeid saab kasutada nii administratiivsel eesmärgil kui teadustöös
- On võimalikud pikaajalised uuringud
- Väiksemad kulutused ja uuringule kuluv aeg
- Registriandmeid saab täiendada ja linkida
- Registriandmete väärtus kasvab ajaga

EHL standardimise projekt

2010-2011

Registruuringute puudused

Vorobjov S, Rahu M; EA 2006

- Kehv andmekvaliteet, mis sõltub
  - Andmekogumise viisist
  - Hõlmatuses

EHL standardimise projekt

2010-2011

Meditsiiniline sünniregister

- Kogutakse andmed kõigi sünnitajate ja sündinud laste (nii elus- kui surnultsündinud) kohta
- Raseduse lõppe, perinataalse suremuse ja haigestumise analüüsimine ning perinataalse perioodi seire

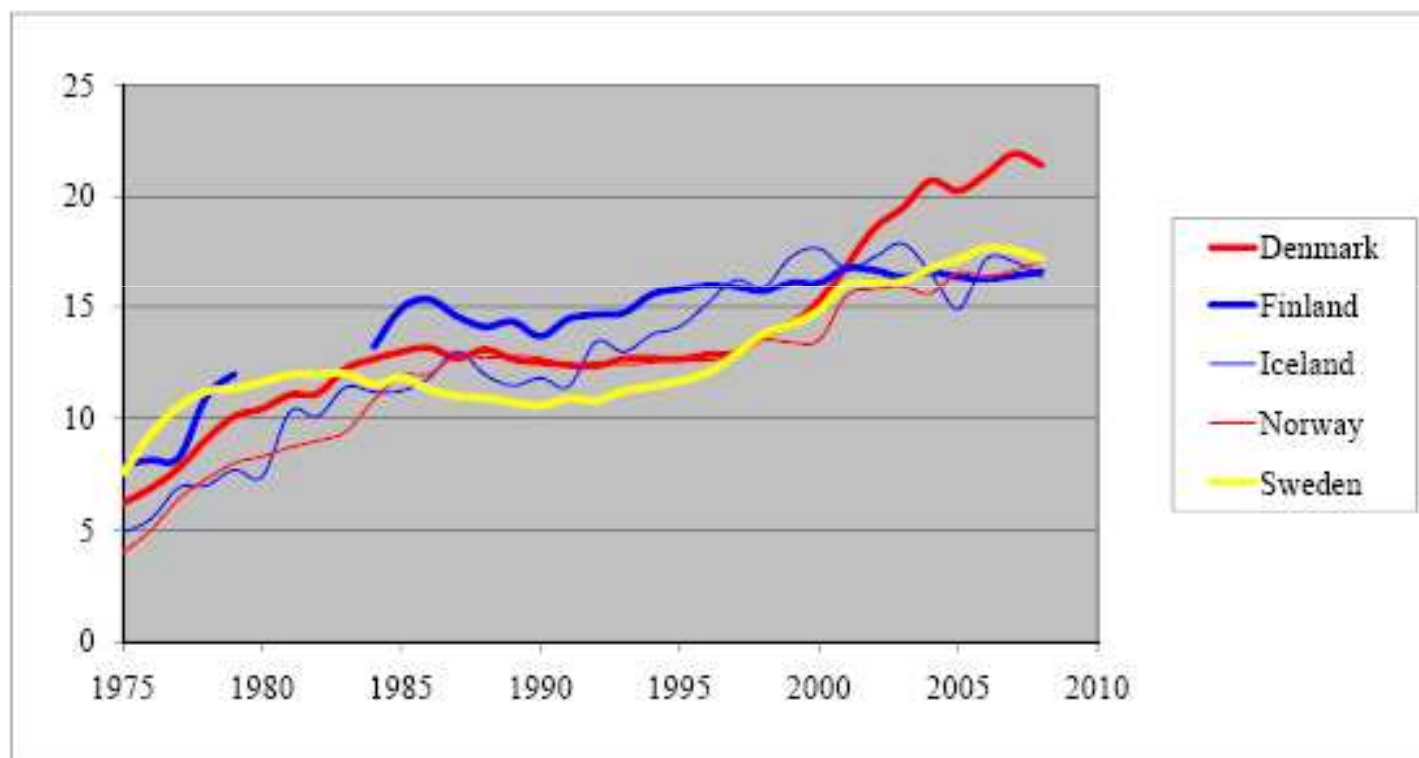

Sünniregistrid Põhjamaades

- 1967.a Norra
- 1968.a. Taani
- 1972.a. Island
- 1973.a. Rootsi
- 1987.a. Soome

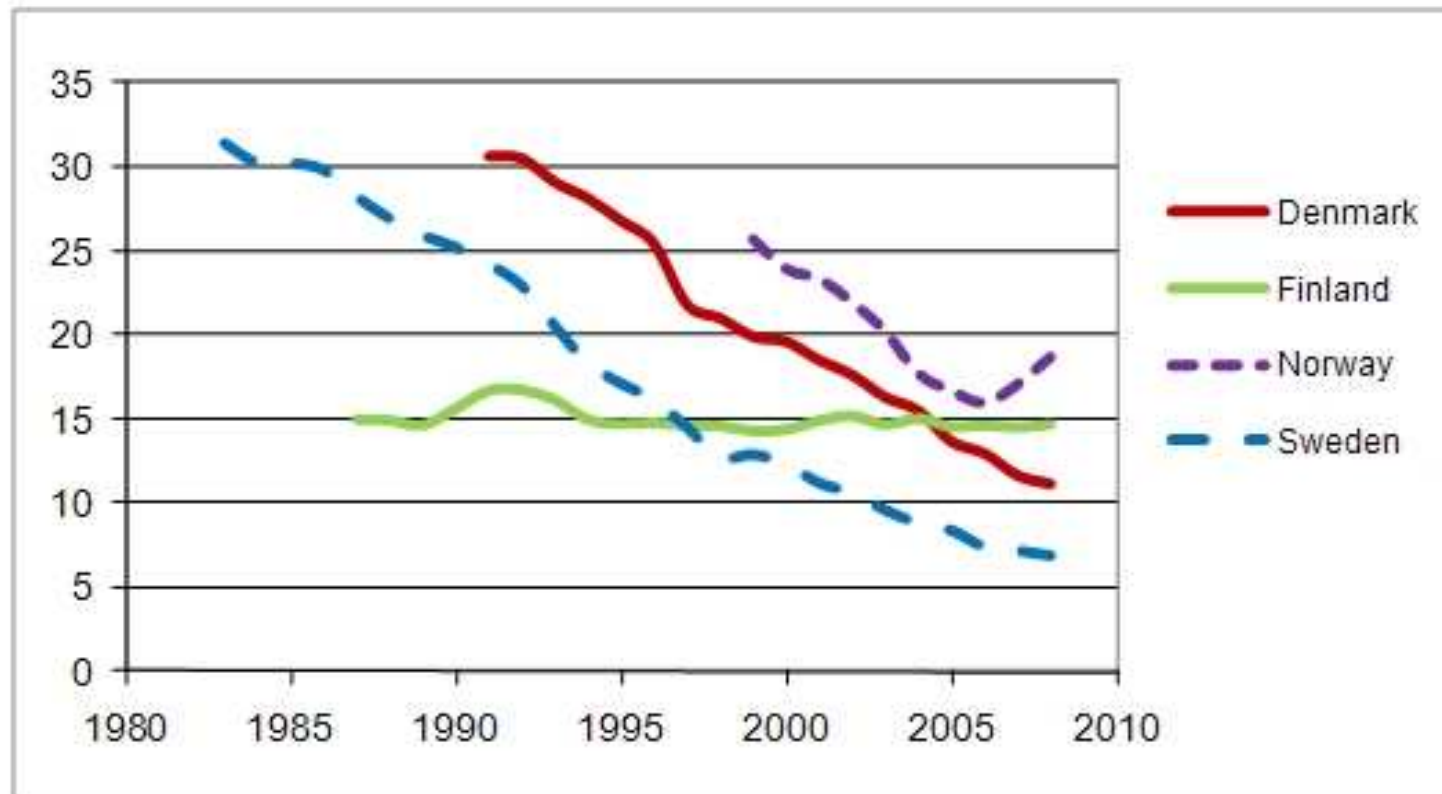

Caesarean section rate 1975-2008, %

Smoking during pregnancy 1983–2008, %.

Perinatal statistics in the Nordic countries.

EHL standardimise projekt

2010-2011

Eesti Meditsiiniline Sünniregister (EMSR)

- “Registri eesmärk on kõikide Eesti territooriumil toimunud laste sündide (nii elus- kui surnultsündide) registreerimine ning vastsündinu ja tema vanemate, raseduse ja sünnituse kohta käivate andmete töötlemine Sotsiaalministeeriumile rahvatervise seaduse ja teiste õigusaktidega pandud ülesannete täitmiseks”.
- Eeskujuks Soome sünniregistri kaart
- Ettevalmistus registri loomiseks 1991.aastal
- Andmete kogumine alates 01.01.1992

Eesti Meditsiiniline Sünniregister

www.tai.ee

- Andmete esitajad on kõik Eestis sünnitusabi osutavad tervishoiuasutused
- Alusdokument on sünnikaart, mis täidetakse iga Eesti territooriumil toimunud sünni kohta

EMSR andmete koosseis

- Ema isikuandmed
- Varasemad rasedused ja sünnitused
- Käesoleva raseduse kulg
- Sünnituse andmed
- Lapse andmed
- Lapse seisund 7 päeva vanusena

Sünniregistri andmete kasutamine

- Riiklik statistika/monitooring
- Tegevuse kvaliteedi hindamine
  - ENS sünnitusabi kvaliteedi indikaatorid
  - võrdlus
- Teadusuuringud
  - Sotsiaalmajanduslike tegurite, tervihoiuteenuste/sekkumise mõju rasedusele, sünnitusele ja vastsündinule
  - Perinataalse perioodi mõju tervisele
  - Põlvkondade uuringud

Sünniregistri andmete kvaliteet

- Andmete kvaliteeti on uuritud
  - **Rootsis** Gnatingius, 1990
  - **Soomes** Hemminki, 1992; Teperi, 1993; Gissler, 1995 ja 2002
  - **Taanis** Kristensen, 1996
  - **Norras** Skomsvoll, 2002; Rasmussen, 2003
  - **Eestis** Vorobjov, 2008
- Mittemeditsiinilised andmed on hea kvaliteediga, teiste tunnuste kvaliteet on registrites varieeruv

EMSR andmete kvaliteet

Vorobjov et al; EA, 2008

- Sotsiaaldemograafilised andmed, rasedust iseloomustavad tunnused, sünnituseelsete nõuandlakülastuste arv, viimase menstruatsiooni kuupäev, lapse sugu, sünnikaal, sünnipikkus, haiglasse sisse- ja väljakirjutamise kuupäevad olid usaldusväärsed
- Puudujääke esines raseduse ja sünnitusega seotud protseduuride ja diagnooside registreerimisel

EHL standardimise projekt

2010-2011

EMSR andmete kvaliteet

- Kogutud andmed peavad olema valiidsed, st vastama tegelikkusele
- Kvaliteedi tagamiseks on oluline:
  - Andmeid koguvate/sünnikaarti täitvate in väljaõpetamine
  - Tagasiside haiglatele
  - Regulaarne võrdlus
    - ENS võrdleb regulaarselt sünnitusabi indikaatoreid
  - Pidev kvaliteedikontroll
  - Andmete kasutamine teadustöös

Eesti Abordiregister (EAR)

- EAR loodi 1994.a.
- Eesmärk on koguda andmeid kõigis Eesti tervishoiuasutustes toimunud abortide (raseduse katkestamine omal soovil, medits näidustusel ja raseduse iseeneslik katkemine) kohta
- Alates 02.06.1999.a. kannab nime raseduskatkestusandmekogu
- 06.11.1998 peatati SM korraldusel abordikaartide saatmine registrisse; alates 02.06.1999.a. lubati jätkata, kuid ab kaardile ei tohi lisada isikukoodi

EAR andmete koosseis

- Isikuandmed
- Varasemad rasedused
- Käesoleva abordi andmed
  - Teostamise aeg
  - Ab liik
  - Ab meetod
  - Valutustamine
  - Terapeutilise ab näidustus
  - Ab tüsistused 24 h jooksul

Kas isikuandmed on vajalikud?

- Isikukoodi olemasolu
  - võimaldab kontrollida andmekvaliteeti
  - Saada täiendavat informatsiooni teistest andmebaasidest, linkida andmeid
  - Seostada eri registrite andmeid (nt EAR andmeid EMSR andmetega)
  - Teostada järgnevate põlvkondade uuringuid

Isiku privaatsus vs andmete kasutamine

Mati Rahu. Epidemioloogilised uuringud ja indiviidi privaatsus. Hippokrates, 2003

“Inimõigusi austavas ja teadustööd soosivas Soomes käsitletakse asja nii:”Isikuandmete kasutamine statistika- ja teadusuuringute ees märgil ei ole tegelikult isiku privaatsuse rikkumine, sest kummagi tegevuse korral puudub huvi üksikisiku omaduste või elutingimuste vastu, tahetakse vaid kindlaks määrata mingi rahvastikurühma või selle osa ühiseid omadusi”

EHL standardimise projekt

2010-2011

Isiku privaatsus vs andmete kasutamine

- Seksuaal- ja reproduktiivsed õigused, on õigus...
  - elule
  - isikuvabadusele ja julgeolekule
  - võrdsusele, ja olla vaba igasugusest diskrimineerimisest
  - **privaatsusele**
  - mõttevabadusele
  - **informatsioonile ja haridusele**
  - otsustada, kas abielluda või mitte, ja õigus luua ja planeerida perekonda
  - otsustada, kas ja millal saada lapsi
  - **tervishoiule ja tervisekaitsele**
  - **teaduse arengust tulenevatele hüvedele**
  - koosolekutevabadusele ja osalemistele poliitikas
  - olla vaba piinamisest ja väärkohtlemisest

SRT Õiguste Harta

EHL standardimise projekt

2010-2011

Kokkuvõtteks

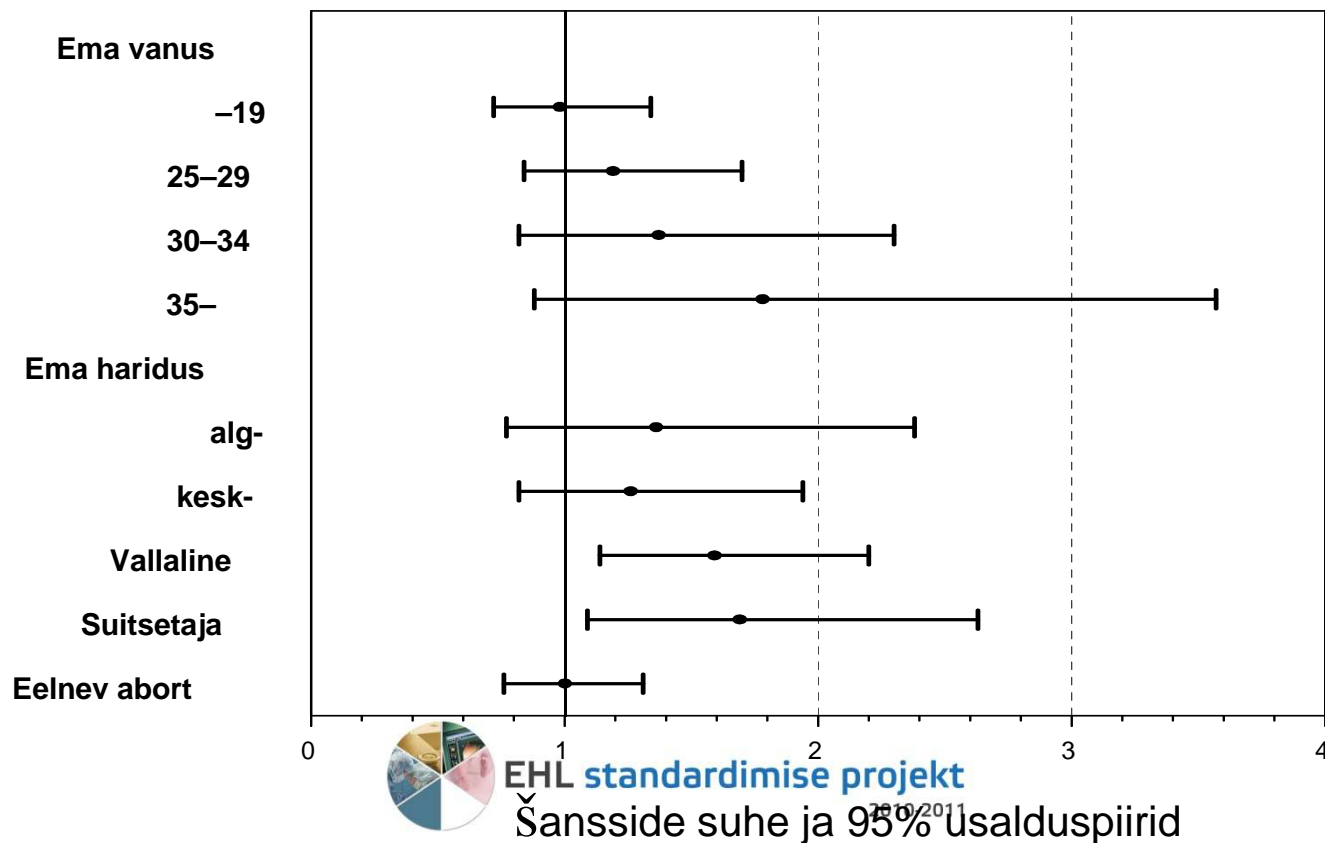
- Registrid võimaldavad koguda võrreldavaid andmeid
- Registriandmete kasutamine ja uurimistöö jätkumine tagavad registri andmete kõrge kvaliteedi
- Registri väärtus suureneb ajas ja järjepidevuses

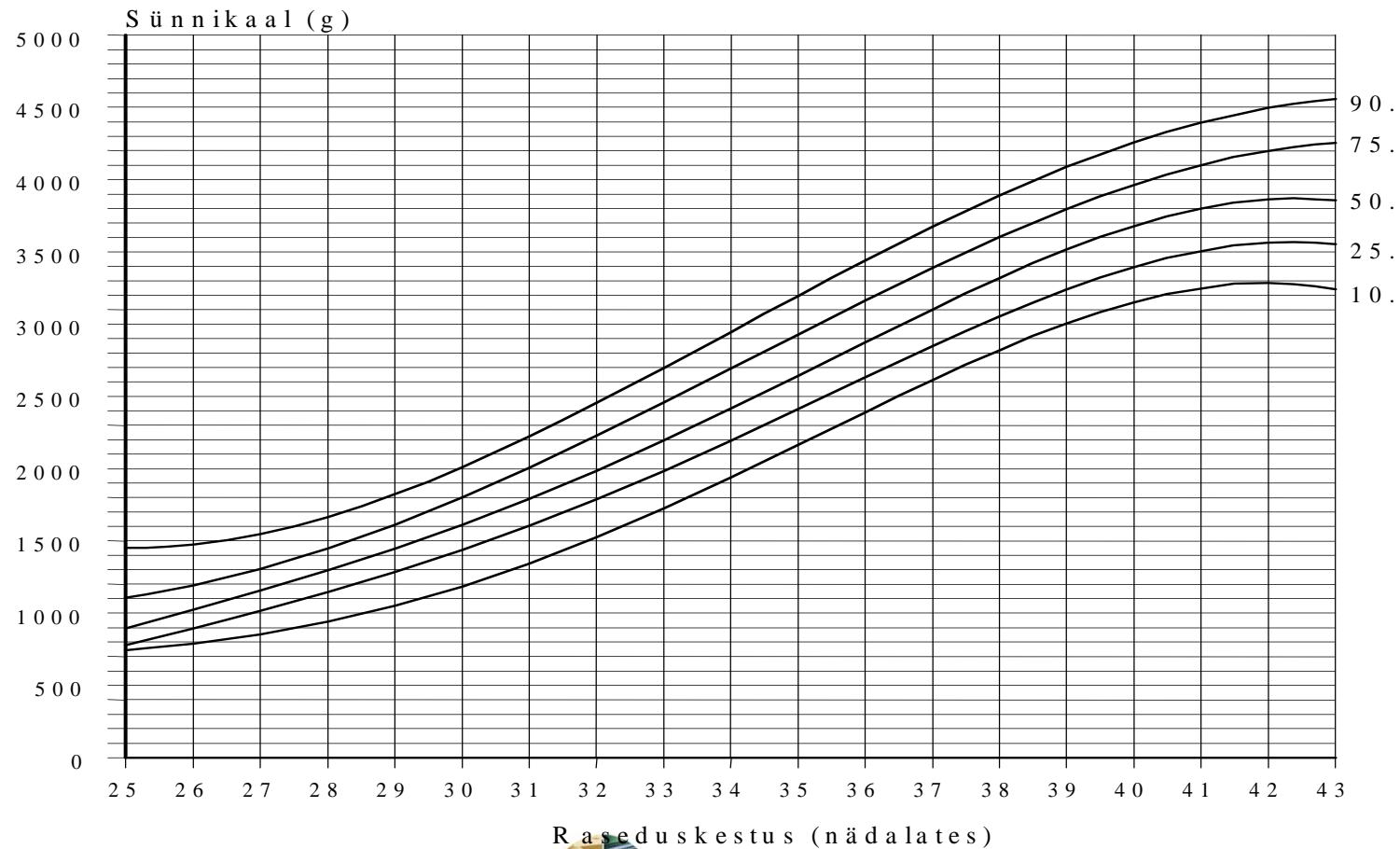

Karro H, Rahu M, Gornoi K, Baburin A. Estonian medical birth registry 1992-1994: Association of risk factors with perinatal mortality. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 1998 Oct;80(2):151-6.

Perinataalse suremuse riskitegurid 1992–1994 Eestis

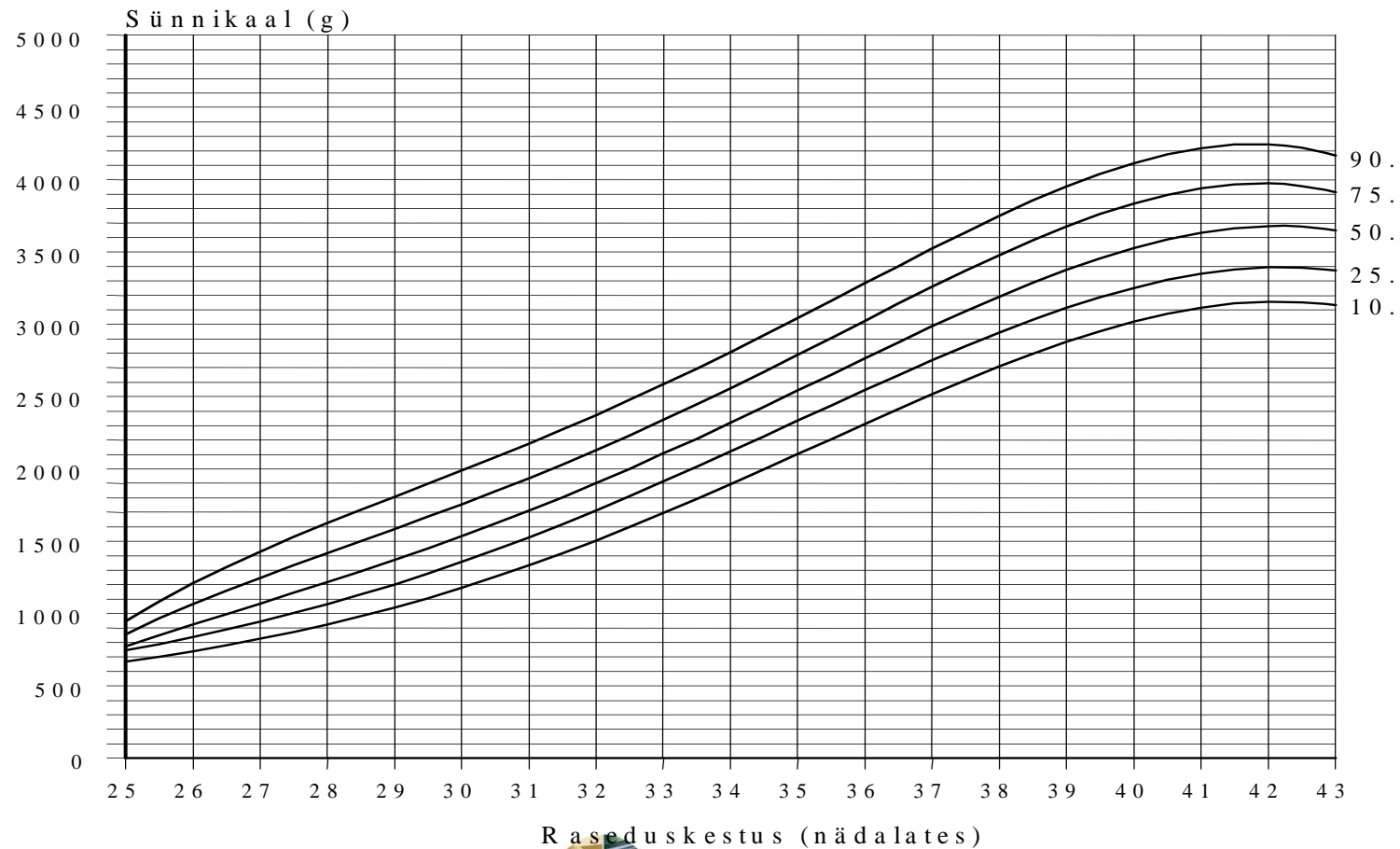
Poiste tasandatud sünnikaalu tsentiilide kõverad raseduse kestuse järgi Eestis aastail 1992–1994

Karro H, Rahu M, Gornoi K, Baburin A. Sünnikaalu jaotumine raseduse kestuse järgi Eestis aastail 1992-1994. Eesti Arst 1997;(4):299-303

Tüdrukute tasandatud sünnikaalu tsentiilide kõverad raseduse kestuse järgi Eestis aastail 1992–1994

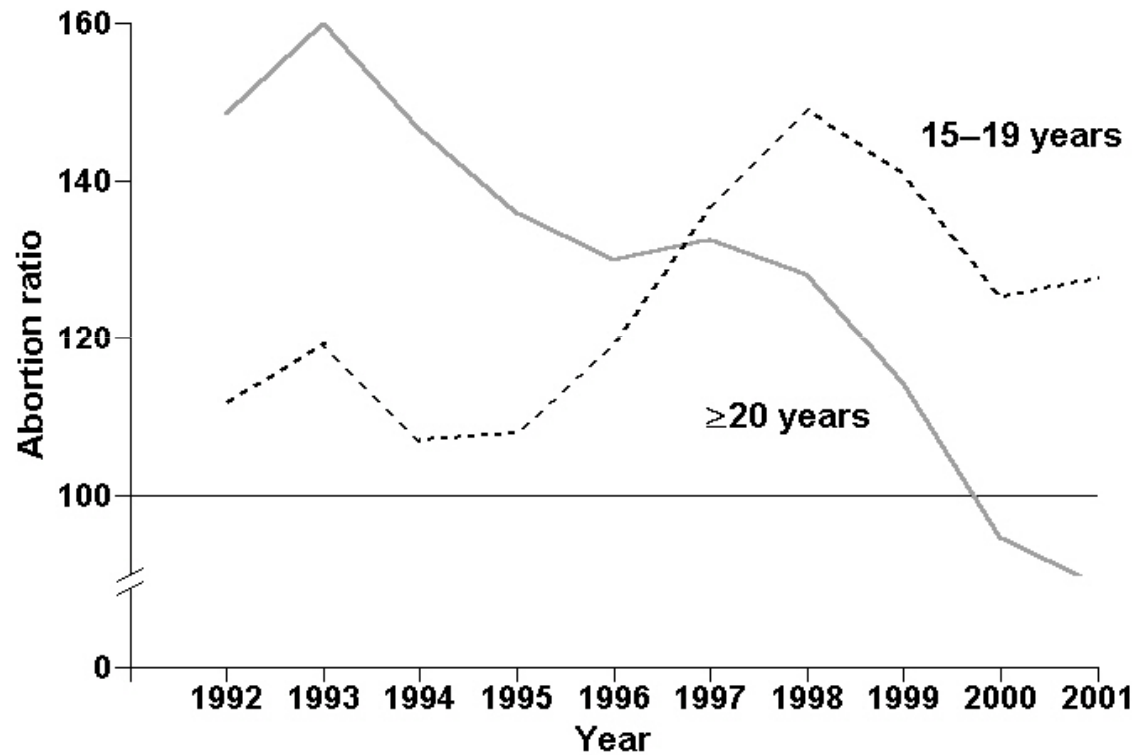
Karro H, Rahu M, Gornoi K, Baburin A. Sünnikaalu jaotumine raseduse kestuse järgi Eestis aastail 1992-1994. Eesti Arst 1997;(4):299-303

Eesti ja Soome meditsiiniliste sünniregistrite võrdlus

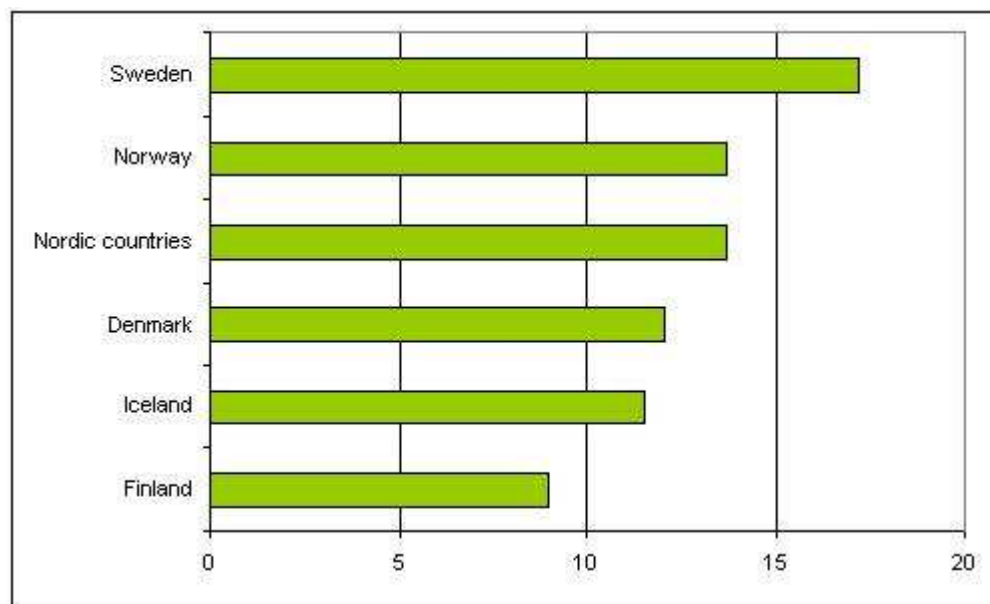
- *Gissler M, Karro H, Tellmann A, Hemminki E. Births in Finland and Estonia from 1992 to 1996: convergent differences?
BJOG. 2000 Feb;107(2):179-85*
- *Rohtmets A, Karro H, Baburin A, Gissler M, Rahu M. Eesti sünnitusabi suundumused 1992-2001. Eesti Arst 2003;82:234-238*

Abordimäär Eestis, 1992-2001

Haldre K, Karro H, Rahu M, Tellmann A. EHL standardimise projekt
Impact of rapid socio-economic changes on teenage pregnancies in Estonia during 1992-2001.
Acta Obstet Gynecol Scand. 2005 May;84(5):425-31.

EHL standardimise projekt

2010-2011

